ja katsejaama assistent, 1929—32 dots-i kt. piimanduse alal, siis dots., a-st 1938 piimanduse adjunktprof. ja a-st 1939 erakorraline prof. — J. on korraldanud ja sisustanud piimanduse kabinetti, toiminud a-st 1931 Riikliku Katseasjanduse Nõukogu piimanduse sektsiooni esimehena ja hiljemini Katseasjanduse Komitee liikmena; ta on olnud Agronoomide Koja abiesimees, teotsenud Akadeemilises Põllumajanduse Seltsis jm. J. on uurinud eriti eksportvõid kahjustavaid mikroorganisme ja otsinud teid või kestvuse ning säilitamise parandamiseks. Tema töödest mainitagu: „Tähtsamad pärmi infektsiooni allikad meie piimatalitistes“ („Piimandus“ 1931, nr. 6 ja 7), „Meie eksportvõi pärmide sisaldavus, pärmide mõju võisse ja võitlusvõtteid või pärmide vastu“ (*ibid.* 1932, nr. 5, 6 ja 7), „In der Butter vorkommende Sprosspilze und deren Einwirkung auf die Butter“ (*Acta* A XXIV$_1$, 1933), „Piimandus“ (koguteoses „Põllumehe käsiraamat IV“, Tartu, 1934).

Isikl. saadud andmed. *J. M-i.*

JÜRGENS, Johann Friedrich, kaupmees ja tööstur, sünd. 1754. a. paiku Ventspils'is (Vindavis), astus 1777 Tallinna kodanikuks, asutas I gildi kaubamaja „Jürgens & Co“ ja oli ühtlasi 1781. a. asutatud peegliraamimise ja -hõbetamise töökoja omanikuks, toimis raehärrana 1797—1802; ta surmaaeg pole teada. — J. näib harrastanud olevat liiga riskantseid operatsioone. Ta äri, millest säilinud laialdane kirjavahetus Tallinna linnaarhiivis, jäi pankrotti ja selle tagajärjel vabastati J. ka raehärra ametist.

F. G. v. Bunge, Die Revaler Rathslinie (1874), lk. 108; I. M. Friedenthal, Die Entwicklung der Industrie in Estland (Beiträge XIV, 1928, lk. 53); TLA-i andmed. *R. K-a.*

JÜRGENS, Johannes Leopold, vt. **JÜRIS.**

JÜRGENSON, August, vt. **TAMMEKANN.**

***JÜRGENSON, Dietrich Heinrich,** pedagoog ja kirjandusloolane, sünd. Harjumaal Vasalemma mõisas talunikuseisusest pärit mõisavalitseja pojana.

Inl. 1841, nr. 38 (E. Haffner); H. Lange, Das Erste Dorpatsche Lehrer-Seminar (1890), lk. 157 jj. *T.*

JÜRGENSON, Paula, vt. **BREHM-JÜRGENSON.**

* **JÜRGENSTEIN, Anton Tõnis,** ajakirjanik, arvustaja ja poliitikategelane; sünd. 20. X 1861 vkj.; ta avaldas „Minu mälestused“ II (Tartu, 1927) ja lahkus 1929 haiguse tõttu E. Kirjanduse Seltsi esimehe kohalt, „Postimehe“ toimetusest ja üldse avalikust tegevusest; surn. 21. II 1933 ukj. Tartus. Ta oli a-st 1929 E. Ajakirjanikkude Liidu auliige.

E. Kirj. 1933, nr. 5 (F. Tuglas); Post. 1933, nr. 45 jj.; E. Laaman, Eesti iseseisvuse sünd I—VI (1936—38), lk. 144, 162, 312 jj. *T.*

JÜRIMA (end. perekonnanimi kuni 1937 **Jürmann**), **August,** poliitika- ja majandustegelane, agronoom, sünd. 10. VIII 1887 vkj. Tartumaal Vaimastvere v. taluperemehe pojana, kasvas üles Järvamaal Koerus Palso talus. J. õppis Paide linnakoolis 1904—11, H. Treffner'i gümnaasiumis Tartus ja a-st 1911 Königsbergi ülikoolis, mille põllumajandusteaduskonna lõpetas 1914. Õpilaspõlves võttis ta K. Eenpalu (vt. *Suppl.*) kõrval juhtivalt osa Tartus 1904. a. asutatud põrandaalusest õpilasühingust „Amicitia“. 1905. a. mõisteti J. karistussalkade poolt surma, kuid vabastati siiski enne otsuse täidesaatmist, kuna ta isa Mart, kes oli tuntud ärksa mehena ja seltskonnategelasena koha peal, ja vend Voldemar Koerus maha lasti. Üliõpilasena toimis J. Põhja-Liivimaa Põllumeeste Keskseltsi (end. -toimkonna) juures agronoomilise nõuande alal; peagi (1912) keelas aga Liivimaa kuberner temale kui poliitiliselt kahtlasele isikule kõnede ja kursuste korraldamise. A-l 1912—13 oli ta Eesti Põllumeeste Seltsi juures Tartus Vahi põllutöökooli valitsejaks. Teeninud Maailmasõja ajal agronoomilise tehnikuna Peterburis laskemoona valmistamise vabrikus, siirdus J. 1917. a. veebruarirevolutsiooni järel Põhja-Liivimaa Põllumeeste Keskseltsi teenistusse, Pärnu maakonna agronoomi kohale. 1918. a. alguses õnnestus tal maakonna evakueerimiskomisjoni esimehena Vene vägede lahkumisel ära hoida suureviisilisemat maakonna tühjendamist loomadest ja viljast. Saksa okupatsiooni ajal korraldas ta Pärnumaal passiivset vastupanu ja vallavanemate saatmist Riia maapäevale. Okupatsiooniaja lõppemise

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 111